

Ce-i și cu „imperialismul” ăsta?

C. Ganait

2022

Scufița Neagră: Hai că de data asta nu trebuie să fim treziți în miez de noapte, pentru că vreau să discutăm despre ceva la care m-am tot gândit în ultima vreme.

Ganait Mávro: Despre ce anume?

S.N.: Imperialism.

G.M.: Te referi la imperialism în general, sau la ceva mai specific? Că uite, de exemplu acuma, războiul din Ucraina se întâmplă din cauza dorințelor imperialiste ale Rusiei.

S.N.: Da, categoric din cauza asta se întâmplă războiul din Ucraina și fix din cauza asta ar trebui să blamăm și să luptăm împotriva conducerii țării, oligarhilor, capitalismul local precum și altor ierarhii din Rusia care au nevoie de imperialism, război, colonizare și alte mecanisme de expansiune, ca să existe și să crească. Dar nu aș vrea să vorbim despre imperialism în contextul războiului din Ucraina. În plus, sunt oameni mult mai capabili decât noi să exprime niște idei pertinente și cu sens despre ce se petrece acolo. Mă gândeam să vorbim despre imperialism în general. Că uite, data trecută vorbeam despre ideologia dominantă, iar imperialismul este mediul propice prin care se propagă ideologia asta.

G.M.: Am înțeles. Păi uite, eu recent am recitat traducerea textului lui Fredy Perlman, Atracția continuă a naționalismului. El vorbește despre cum diferite forme de naționalism, fie ele imperialiste sau ale unui stat-național, încearcă să se extindă asupra altor teritorii și corpuri. Exprimă clar cum, cel puțin în cazul vechilor imperii, precum cel spaniol, britanic sau chinez, ierarhiile care proveneau din zonele originare ale imperiilor stabileau cine este „civilizat” și cine este „barbar” și trebuie „civilizat” cu forța. Fie prin impunerea unei religii, sau prin sclavie. Că, vezi doamne, dacă impui o religie, cureți „barbarul” de păcate, sau că, vezi doamne, așa sunt oamenii, inferiori, și alt rol în viața asta nu au decât cel de sclav sau sclavă. Așa că iată-ne cu sute de ani de sclavie cauzată de imperialism. Sclavie care a existat și în România, oamenii care se considerau „adevărații adevărați” impunându-se cu forța asupra corpurilor altor oameni.

S.N.: Exact, România este un exemplu bun legat de tendințele unor state mici de a se extinde. Principatele române se aflau între trei imperii, cel rus, maghiar/ austriac/ austro-ungar și cel otoman, așa că nu prea aveau unde să se extindă. Teritorial vorbind. Așa că s-au extins asupra oamenilor pe care boierii, clericii și alte „vițe nobile” îi considerau inferiori. Zice bine Perlman despre asta, că imperialismul și naționalismul (și toate cele legate de naționalism, treaba cu superior/inferior, civilizat/barbar etc.) merg bine mână în mână, și fiecare stat își crează propriul motiv pentru expansiune, fie că e vorba despre o „traumă” colectivă, un trecut sau un viitor „glorios”. Că vorbim despre „nevoia de apărare a civilizației europene”, „războiul” împotriva terorismului sau a drogurilor, sau eliberarea claselor muncitoare oprimate, apărarea valorilor românești, ungurești sau poloneze, a familiei tradiționale, toate astea sunt motive de expansiune interioară sau exterioară. Statul devine unul paranoic, de parcă toată lumea ar dori să distrugă ce are, așa că, vorba aia, care e cea mai bună apărare? Atacul. E mult mai ușor să spui că X sau Y trebuie să dispară, sau că poporul tău merită X și Y teritoriu decât chiar să oferi tuturor oamenilor din granițele statului acele lucruri de care au cu adevărat nevoie. Dar să ne întorcem la cazul României.

G.M.: Deci...

S.N.: Deci, după ce principatele românești s-au unit în secolul al XIX-lea și au format România, țara a început să aibe pretenții tot mai puternice teritoriale. După războiul de independență din 1877-78, România, care vroia de fapt Basarabia de la imperiul rus, primește Dobrogea. Guvernul de la București nu vroia deloc Dobrogea, pentru că era foarte slab populată de români!

G.M.: Chiar așa?

S.N.: Nicio problemă! Dacă tot l-au primit, de ce să nu înceapă un amplu proces de românizare colonizând mii și mii de români în regiune, creând localități noi sau crescând populația în cele deja existente? Apoi vine primul război mondial, România intră în război în 1916, dar pierde groaznic în 1917 și mare parte din teritoriu este ocupat de forțele Puterilor Centrale, reintră în război în 1918, și iat-o de partea învingătorilor. Ce să vezi, încep unirile Basarabiei, Bucovinei, Transilvaniei, Banatului etc. la România. În multe momente le-aș zice mai degrabă alipiri, deoarece a fost nevoie de ajutorul armatei și a unor gărzi armate românești pentru a „pacifica” teritoriile, distrugând orice tentativă de

rebeliune care nu era conformă dorințelor elitelor locale și a guvernului de la București. Ce crezi că urmează după finalizarea tratatelor de pace din 1920...ia zi, ghici ce?

G.M.: Ce?

S.N.: O românizare a noilor teritorii, mai ales a celor care au făcut parte din imperiul austro-ungar. Se închid foarte multe școli cu predare în limbile minorităților. Toată lumea, indiferent de proveniență, trebuie să știe istoria, limba, cultura românească, chiar dacă aceasta nu le-a aparținut niciodată.

G.M.: Dar stai un pic, să ne întoarcem la momentul când existau țările/principatele române și corectează-mă dacă greșesc. Despre sclavia romilor se știe că a existat încă din 1385, când aceștia erau „dăruiți” unei mănăstiri de către domnitorul Dan I. Desființarea robiei are loc abia în 1855 în Moldova și în 1856 în Țara Românească, ceea ce lejer le face să fi fost „țări sclavagiste” timp de peste 470 de ani. Romii au fost înrobiți și în Transilvania până în 1786, când robia e desființată în toate teritoriile Imperiului Austriac. Bine, asta nu a însemnat că o dată eliberați, romii au putut fi cu adevărat liberi. Deoarece aceștia nu au primit niciun ajutor, pământ, bani, mulți trebuind să se „angajeze” la foștii lor exploataatori (boierii, bisericile), în condiții mizerabile.

S.N.: Iar o dată cu extinderile teritoriale din 1878 și 1918 ale nou-apărutei României în 1859, imperialismul românesc a însemnat un proces puternic de românizare a noilor teritorii, distrugerea identităților etnice, religioase, culturale ale noilor teritorii și popularea localităților importante cu români. Desigur, a continuat rasismul împotriva romilor, iar xenofobia și anti-semitismul erau într-o continuă creștere, existând pogromuri împotriva evreilor în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, și aceștia fiind considerați „ne-buni”. Iar practicile astea au fost folosite nu numai de statul român, ci de multe alte state care, ivindu-se ocazia istorică, au încercat să se extindă cum au putut „mai bine”.

G.M.: Păi, și atunci ce altceva este imperialismul dacă nu o politică, o practică a unui stat pentru extinderea puterii și a dominației, prin dobândirea directă sau indirectă a unui teritoriu sau prin obținerea controlului politic și economic asupra altor zone? Și, bine, o dată cu noile forme de propagare a informației, radioul, cinematografia, televiziunea, internetul, putem vorbi și despre o altă formă de imperialism, cel cultural. Care este propagat, de obicei, de acele entități care dețin resursele necesare și/sau monopolul asupra acestor moduri de propagare. Precum filmele americane, care, ani la rând, prin prezența lor în mai toate cinematografele din „lumea liberă”, și nu numai, au promovat și împământănit foarte multe lucruri care provin din istoria, cultura, tradiția, modurile de gândire americane, precum și din politicile de stat sau propagandă politică pro-ceva și anti-ceva. Desigur, același lucru s-a întâmplat și se întâmplă în teritoriile de influență a oricărei puteri mondiale. Oricine deține puterea, monopolul asupra unor teritorii, cam decide ce face cu ele. Ceea ce e o prostie absurdă, pentru că oamenii și comunitățile din care fac parte ar trebui lăsate în pace, să se organizeze singure, și să aleagă singure calea pe care o iau, atâta vreme cât acea cale nu va pune în pericol viața nimănui, nu va discrimina pe nimeni din cine știe ce criterii și nu va considera pe unii mai „buni” și pe alții mai „ne-buni”.

S.N.: Dă-l în fras de imperialism!

Biblioteca Anarhistă

C. Ganait
Ce-i și cu „imperialismul” ăsta?
2022

LBRTRLBRTT #1

ro.theanarchistlibrary.org